

Köy Sınırları İçerisindeki Kaynak Suyunun Kısmen veya Tamamen Kiraya Verilmesinde Köy İhtiyar Kurulunun Yetkisi

Bu karar; Bir köy sınırları içerisindeki kaynak suyunun kısmen veya tamamen kiraya verilmesinde köy ihtiyar kurulunun yetkili olup olmadığı hususuna ilişkindir.

T.C.

DANIŞTAY

8. Daire

Esas : 1992/3125

Karar : 1993/2806

Tarih : 22.09.1993

ÖZET : Bir köy sınırları içerisindeki kaynak suyunun kısmen veya tamamen kiraya verilmesinde köy ihtiyar kurulu yetkilidir.

(831 sayılı SUK. m. 1)

KARAR METNİ:

Temyiz İsteminde Bulunanlar :

Karşı Taraflar:

1- Valiliği

2- Köyü Tüzel Kişiliği

Davalılar Yanında Davaya Katılanlar:

İstemnin Özeti : İli Merkez ilçeye bağlı Köyü sınırları içindeki kaynağından çıkan suyun 1/lt/sn''lik kısmının özel kişilere 40 yıllığına kiralanmasına ait valilikçe 12.12.1990 günü onanan 29.11.1990 tarihli köy ihtiyar meclisi kararının iptali istemiyle açılan davada, köy ihtiyar meclisinin köy sınırları içinde bulunan ve köyün genel ve orta mallarından olan su kaynağının tamamen veya bir bölümünün kiraya verilmesi yoluyla üzerinde idari tasarrufta bulunma hak ve yetkisine sahip olduğu, takdir yetkisinin kamu yararı ve hizmet gerekleriyle sınırlı olması gerektiği, takdir yetkisinin hukuka uygunluğunun denetlenebilmesine karşın, idarenin yerindelik alanının bu denetim dışında kalması zorunluluğu bulunduğu, bu çerçevede içinde su kaynağının durumunun ve köy halkıyla ilişkisinin saptanabilmesi amacıyla yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu, düzenlenen 2.8.1991 tarihli bilirkişi raporunun, Sulh Hukuk Mahkemesince yaptırılan bilirkişi incelemesi soncuna ve köy hizmetleri il müdürlüğünce verilen bilgilere göre farklılıklar içermesi sebebiyle ikinci kez bilirkişi incelemesi yaptırıldığı, hem ikinci bilirkişi raporu ve hem de dosyadaki sair bilgi ve belgelerden, köyünün altı mahalleden oluştuğu, köye kiralama yoluyla sağlanacak gelirden bütün köyün yararlanma olanağı bulunmasına karşın çekişmeli sudan yalnızca Mahallesi halkının yararlandığının anlaşıldığı, suyun bunlar için yetersiz kaldığı düşünülse bile, bu sakıncanın suyu kiralayan kişilerce üstlenilen kanalın yapımı ile ortadan kalkacağı olayda kamu yararının gözetildiği belirtilen sebeplerle köy ihtiyar meclisince alınan kararda hukuka aykırılıktan söz edilemeyeceği gerekçesiyle davayı reddeden ve davasından vazgeçen hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar veren İdare Mahkemesinin 18.3.1992 tarih ve E: 1991/65, K: 1992/387 s. kararının, köyün orta malı olan suyun köy ihtiyar meclisince kiraya verilebileceğine ait olarak yasalarda hiçbir kuralın yer almadığı zaten köy halkının gereksinimlerini karşılamayan suyun bir kısmının kiraya verilmesinde kamu yararı bulunduğu söylenemeyeceği, köy hizmetlerince köye içme ve sulama suyu getirilmesine ait projelerin gerçekleşmesi durumunda bile kendi taşınmazlarının, yüksekte kalmaları sebebiyle sulanamayacağı, öte yandan suyun çok düşük bir kira bedeli ile kiralanmış olmasının da, dava konusu kararın köylerinin yararına olmadığını gösterdiği öne sürülerek 2577 s. Kanunun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.

Davalı İdare ile Davalı Yanında Davaya Katılan Tarafın Savunmalarının Özeti: Mahkeme kararının onanması gerektiği yolundadır.

Danıştay Tetkik Hakimi: Y.K.

Danıştay Savcısı Y.I.'nın Düşüncesi: Dava; İli, merkez ilçeye bağlı köyü sınırları içerisinde bulunan ve davacıların arazisinin sulayan su kaynağının bir

bölümünün özel kişilere kiralanmasına ait köy ihtiyar kurulu kararı ile bunu onaylayan valilik işleminin iptali istemiyle açılmıştır. İdare mahkemesince, uyuşmazlığın çözümü için yerinde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmış, bilirkişi raporu ve istenilen ek rapora dayanılarak, uyuşmazlık konusu su kaynağının kısmen özel kişilere kiralanmasında, yasalara, özellikle Medeni Yasanın 641. maddesi ve bu madde delaletiyle 831 s. Sular Hakkındaki Yasanın 1. maddesine aykırılık bulunmadığı, suyun davacılara yeterli olmadığı düşünülse bile, olayda kamu yararına aykırılık görülmediği, idareye verilen takdir yetkisinin daha fazla denetlenerek yerindelik denetim sınırlarının aşılmasının doğru olmadığı belirtilmiş ve (davadan vazgeçen bîr kişi dışında) davanın reddine karar verilmiştir.

Mevzuatımızda, köy sakinlerinin eskiden beri yararlandıkları suları, bu sular gerek içme suyu şeklinde gerek tarımsal amaçla olarak kullanılсын, özel kişilere kiralanmasına yetki veren bir hüküm yoktur.

Uyuşmazlık konusu su kaynağı devletin hüküm ve tasarrufu altında olup, kullanılması köy sakinlerine, mülkiyeti köy idaresine aittir. 831 s. Sular Hakkındaki Kanunun 1. maddesinde, şehir, kasaba ve köylerde, kamunun gereksinimini sağlayarak suların üretim ve yönetiminin belediye olan yerlerde belediyelere, olmayan yerlerde köy kanunu hükümlerine göre ihtiyar kurullarına ilişkin belirtilmiş. 3203 s. Kanunun 2. maddesinde ise eskiden beri köylerin kullanımında olan suların ilgili köylere ve sair kamu birimlerine dağıtmak, tahsis etmek, bu amaçla kamulaştırma yapmak yetkisi Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

Bu hükümlerle şehir, kasaba ve köylerin genel su gereksinmesinin nasıl karşılanacağı düzenlenmiş, ancak bu olayda olduğu gibi genel olarak halkın kullandığı suyun bazı kişilere kiralanması (bir anlamda özelleştirilmesi) düzenlenmemiş, köy yönetimine bu konuda açıkça yetki verilmemiştir.

Ancak köyün ve köylülerin bütün gereksinmesi karşılandıktan sonra boşa giden suların köye gelir sağlamak amacıyla kiraya verilerek ya da ihaleye çıkarılarak değerlendirilmesinde kamu yararına aykırılık bulunmamaktadır. Bilirkişi raporunun incelenmesinden, kaynak suyunun içme suyu olarak yeterli, sulama suyu olarak yetersiz olduğu, köye su sağlayacak yatırımların henüz başlangıç aşamasında olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıdan beri açıklandığı gibi davacıların ve sair köylülerin su gereksinmesini bile karşılamayan kaynağın özel kişilere kiralanmasında mevzuatın amacına ve kamu yararına uyarlık yoktur.

Açıklanan sebeplerle temyiz isteminin kabulü ile davanın reddine ait kararın bozulması uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince temyiz isteminde bulunanların duruşma yapılması istekleri yerinde görülmeyerek işin gereği görüldü:

İdare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenip bozulabilmeleri 2577 s. İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında yazılı nedenlerin bulunmasına bağlıdır.

İdare mahkemesince verilen kararın dayandığı gerekçe usul ve kanuna uygun olup, bozulmasını gerektiren başka bir neden de bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına,

22.9.1993 tarihinde **oybirliğiyle** karar verildi.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA